

УДК 341.645

Яворський Я. Т.*аспірант**кафедра міжнародного права**(Львівський національний університет імені Івана Франка)*

ГЕНЕЗИС ІНСТИТУТУ ПРОКУРОРА У МІЖНАРОДНИХ КРИМІНАЛЬНИХ СУДАХ

Постановка проблеми. Дослідження історико-правових питань статусу Прокурора необхідне для глибшого усвідомлення його правової природи. Інститут Прокурора завжди був присутній у міжнародних кримінальних судах. Власне генезис інституту Прокурора пов'язаний з розвитком самої системи міжнародного кримінального судочинства. Тому, досліджуючи питання пов'язані з генезисом інституту Прокурора у міжнародних кримінальних судах доцільно за основу брати етапи розвитку самої системи міжнародного кримінального судочинства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Генезис інституту Прокурора Міжнародного кримінального суду (далі – МКС) опосередковано були предметом розгляду ряду науковців, серед яких варто виділити праці: О.В.Касинюк, Т.Л.Сироїд, Р.Краєра, В.Нерліча, Г.Пікіса.

Метою цієї статті є аналіз історико-правових питань інституту Прокурора МКС.

© Яворський Я. Т., 2017

© Національний університет «Острозька академія», 2017

-
- Генезис інституту прокурора у міжнародних кримінальних судах / Я. Т. Яворський // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17yutmks.pdf>.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз міжнародно-правової доктрини дозволяє виділити такі етапи розвитку системи міжнародного кримінального судочинства у цілому та інституту Прокурора зокрема: 1) становлення ідеї міжнародного кримінального судочинства; 2) створення та діяльність Нюрнберзького та Токійського воєнних трибуналів; 3) створення та діяльність МКТЮ та МКТР; 4) сучасний етап – створення МКС [1, с. 8; 2, с. 109-180; 3, с. 9-72].

Становлення ідеї міжнародного кримінального судочинства

Першим прототипом міжнародного кримінального судочинства була рицарська судова система, яка застосовувалася в часи середньовіччя [2, с. 109]. Найбільш помітним судовим розглядом, який був пов'язаний з цією системою, був над Петером фон Хагенбахом в Брейсаху в 1474 році [4, с. 56; 5, с. 163; 6, с. 29]. Такий судовий розгляд здійснював спеціально створений кримінальний суд, який утворений 26 державами для обвинувачення Петера фон Хагенбаха за те, що тоді називалося "злочинами проти законів бога та людини", а по суті воєнні злочини, вчинені під час окупації Брейсаха [7, с. XXI]. Функція обвинувачення у цьому покладалася на держави, які ж і створили цей ad hoc суд. Петер фон Хагенбах засуджений згаданим трибуналом і обезголовлений [8, с. 75]. Згодом лунали заклики щодо притягнення Короля Британії до відповідальності за «війну проти природних прав всього людства», проте, зазначає А. Васюренко, найближчі чотириста років конкретних зрушень в галузі розвитку індивідуальної кримінальної відповідальності за міжнародні правопорушення не було [9, с. 85]. У 1870 році висунуто пропозицію щодо створення міжнародної кримінальної установи для розгляду серйозних порушень міжнародного права, скоєних у період Франко-Пруської війни. Проте дані ідеї не були реалізовані та втілені в

▪ Генезис інституту прокурора у міжнародних кримінальних судах / Я. Т. Яворський // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17yytmks.pdf>.

життя, адже уряди Європейських країн виявились недостатньо зацікавленими у даному процесі [9, с. 85].

Попри наявність історичних прикладів аналогів міжнародних кримінальних судів, варто погодитися з думкою, що система міжнародного кримінального судочинства у сучасному розумінні є продуктом ХХІ століття [10, с. 15].

Як слушно підкреслює В. Гутник, першим міжнародним договором, що передбачив створення міжнародного кримінального трибуналу, був Версальський мирний договір від 28 червня 1919 року, окремий розділ якого (розділ 7, статті 227-230) визначив загальні засади створення та діяльності Спеціального трибуналу для притягнення до кримінальної відповідальності німецького кайзера Вільгельма II [11, с. 159]. Згаданий договір не передбачив інституту прокурора. А відповідно до п. 1 ст. 227 Версальського мирного договору, Вільгельму II, колишньому Німецькому імператору, публічне звинувачення у "вищій образі міжнародної моралі і священної сили договорів" пред'являється союзними державами, тобто, по суті державами, які перемогли у Першій світовій війні [12]. При цьому у ч. 3 ст. 227 Договору передбачалося, що Спеціальний трибунал буде складатися з п'яти суддів, які призначаються п'ятьма державами: США, Великою Британією, Францією, Італією та Японією [12]. Разом з тим, згадки у Версальському договорі 1919 року про те, яким чином має інституціоналізуватися обвинувачення не було. А враховуючи те, що уряд Нідерландів відмовився видати Кайзера, який туди втік, положення Версальського мирного договору щодо створення Спеціального суду та бачення у ньому інституту прокурора, залишилися нереалізованими [13, с. 9].

Отже, підсумовуючи етап становлення ідеї міжнародного кримінального судочинства доходимо висновку, що на цьому етапі як

▪ Генезис інституту прокурора у міжнародних кримінальних судах / Я. Т. Яворський // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17yytmks.pdf>.

такого інституту прокурора не було. Обвинувачення здійснювалося (або повинно було здійснюватися) за розсудом держав, які створювали міжнародний судовий орган, при цьому не інституціоналізуючись у окремо створений орган.

Другий етап розвитку системи міжнародного кримінального судочинства пов'язаний зі створенням та діяльністю Нюрнберзького та Токійського воєнних трибуналів.

Статутом Нюрнберзького трибуналу передбачено інституціоналізацію обвинувачення. Ч. 1 ст. 14 Статуту Нюрнберзького трибуналу нормативно закріплено, що обвинувачення здійснюється державами-переможцями за допомогою обраних ними Головних прокурорів (обвинувачів), до компетенції яких, згідно ст. 15 Статуту Нюрнберзького трибуналу належало: розслідування і надання до та під час судового розгляду всіх необхідних доказів; підготування обвинувального акту; здійснення попереднього допиту всіх необхідних свідків та підсудних; підтримання обвинувачення у суді тощо [14]. Ч. 2 ст. 14 Статуту Нюрнберзького трибуналу, передбачила здійснення функцій Головних обвинувачів у якості Комітету для таких цілей: а) узгодження плану індивідуальної роботи кожного з головних обвинувачів і їх штату; б) остаточного визначення осіб, які підлягають суду Трибуналу; с) складання і рекомендації Трибуналу для його затвердження проекту регламенту його роботи, передбаченого статтею 13 цього Статуту. Також було нормативно закріплено, що у всіх вищевказаних випадках Комітет приймає рішення більшістю голосів; Комітет обирає зі свого складу голову відповідно до принципу черговості [14].

Досить цікавим було прийняття рішень Комітетом. Як уже вказувалося вище, до Комітету входили чотири Головні прокурори. Для прийняття рішення з питання про визначення осіб, які підлягають суду

▪ Генезис інституту прокурора у міжнародних кримінальних судах / Я. Т. Яворський // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17yytmks.pdf>.

Трибуналу, або злочинів, в яких вони будуть обвинувачуватися, достатньо було голосування за це рішення двох з чотирьох Головних прокурорів, при чому до цих двох Головних прокурорів включалася пропозиція тієї сторони, яка запропонувала передати обвинуваченого до суду або пред'явити йому певні обвинувачення (ч.3 ст.14 Статуту Нюрнберзького трибуналу) [14]. Тобто у таких випадках рівності голосів (2х2) було достатнім для прийняття рішення. Це уже свідчить про явно обвинувальницький ухил Трибуналу.

Статутом Токійського воєнного трибуналу також передбачено діяльність прокурора. Однак, на відміну від Нюрнберзького трибуналу, де Головні прокурори призначалися державами-переможцями, у Токійському трибуналі, відповідно до п."а" ст.8 його Статуту, Головний прокурор був один і призначався Верховним Головнокомандуючим Союзних Держав [15]. Головний прокурор Токійського трибуналу відповідав за слідство та підтримання обвинувачень проти воєнних злочинців в межах юрисдикції трибуналу (п."а" ст.8 Статуту Токійського трибуналу). На додаток до Головного прокурора, у Токійському трибуналі була передбачена можливість будь-якої держави, яка була у стані війни з Японією призначити додаткового прокурора для допомоги Головному прокурору (п."б" ст.8 Статуту Токійського трибуналу) [15].

Варто звернути увагу, що по Нюрнберзький і Токійський трибунали за своєю природою були судом "переможців на переможеними" [16, с. 24; 17, с. 6]. Обвинувачуючи у вчиненні воєнних злочинів керівників Німеччини, процес жодним чином не зачіпав керівників держав, які вчинили агресію проти Польщі та Прибалтійських держав, дозволили бомбардування Дрездена та варварську поведінку Радянської Армії у Східній Пруссії [18, с. 701]. Не менш зухвалою була заборона розгляду як злочинних й у Токійському трибуналі дій, що вчинені з боку союзників. Судді боялися

▪ Генезис інституту прокурора у міжнародних кримінальних судах / Я. Т. Яворський // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17yytmks.pdf>.

звинувачення союзників у вчиненні тих же злочинів у яких їх обвинувачують, зокрема стосовно бомбардування американцями Токіо, під час якого загинуло 72 000 людей, а також ядерних ударів по Хіросімі та Нагасакі [18, с. 701].

Отже, підсумовуючи другий етап розвитку системи міжнародного кримінального судочинства, який пов'язаний зі створенням та діяльністю Нюрнберзького та Токійського воєнних трибуналів, робимо висновок, що на цьому етапі, був сформований інститут Прокурора. При цьому у Нюрнберзькому трибуналі, обвинувачення здійснювалося чотирма Головними прокурорами, які призначалися державами-переможцями та виконували свої функції з організаційних питань у складі Комітету Головних прокурорів. У Токійському трибуналі, обвинувачення велося одним Головним прокурором, який призначався Верховним Головнокомандуючим Союзних Держав. Окрім Головного прокурора, у Токійському трибуналі була передбачена можливість будь-якої держави, яка була у стані війни з Японією призначити додаткового прокурора для допомоги Головному прокурору.

Разом з тим, беручи до уваги правову природу цих трибуналів, особливості призначення Прокурорів, а також обмеження обвинувачень виключно щодо Німеччини та Японії, тобто держав, які зазнали поразки у Другій світовій війні, складно вести мову про якусь самостійність та незалежність Головних прокурорів від держав-переможців.

Третій етап розвитку системи міжнародного кримінального судочинства пов'язаний зі створенням та діяльністю МКТЮ та МКТР.

Статути МКТЮ та МКТР передбачали статус Прокурора як окремого органу (ст. 16 (2) Статуту МКТЮ та ст. 15 (2) Статуту МКТР).

Відповідно до ст. 16 (1) Статуту МКТЮ, до повноважень Прокурора МКТЮ входило розслідування та обвинувачення осіб, які відповідальні за

▪ Генезис інституту прокурора у міжнародних кримінальних судах / Я. Т. Яворський // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17yytmks.pdf>.

серйозні порушення міжнародного гуманітарного права, які вчинені на території колишньої Югославії з 01 січня 1991 року, а згідно ст. 15 (1) Статуту МКТР, до повноважень Прокурора МКТР належить розслідування у обвинувачення осіб, які відповідальні за серйозне порушення міжнародного гуманітарного права, вчинені на території Руанди, і громадян Руанди, відповідальних за аналогічні порушення, вчинені на території сусідніх держав, в період з 01 січня 1994 року до 31 грудня 1994 року.

Прокурор як МКТЮ, так і МКТР обирався на чотири роки Радою Безпеки ООН за рекомендацією Генерального секретаря ООН з осіб які володіють моральними якостями та найвищим рівнем професійної компетенції та досвідом щодо розслідування та обвинувачення у кримінальних провадженнях (ст. 16 (4) Статуту МКТЮ та ст. 15 (4) Статуту МКТР) [19; 20].

Власне обрання Прокурора Радою Безпеки ООН зумовлено тим, що згадані трибунали утворювалися резолюціями Ради Безпеки [21; 22]. Тому, Рада Безпеки залишила за собою право обирати Прокурорів МКТЮ та МКТР.

Очевидно, що Прокурор МКТЮ чи МКТР не може самостійно виконувати усі функції пов'язані з розслідуванням та підтриманням обвинувачення. У зв'язку з цим, Статутами МКТЮ та МКТР передбачено діяльність Офісу Прокурора, до якого окрім Прокурора, входять інші кваліфіковані співробітники та які призначаються Генеральним Секретарем за рекомендацією Прокурора (ст. 15 (3) Статуту МКТР та ст. 16 (3) Статуту МКТЮ) [19; 20].

Статути МКТЮ та МКТР нормативно закріпили принцип незалежності Прокурора, відповідно до якого Прокурор не вправі запитувати і отримувати вказівки від будь-якого уряду чи будь-якого

▪ Генезис інституту прокурора у міжнародних кримінальних судах / Я. Т. Яворський // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17yutmks.pdf>.

іншого джерела. Також передбачено, що умови служби Прокурора є аналогічними до умов служби заступника Генерального секретаря ООН (ст. 15 (4) Статуту МКТР та ст. 16 (4) Статуту МКТЮ). Разом з тим, оскільки Прокурори МКТЮ та МКТР обиралися Радою Безпеки ООН, а також те, що за своєю правовою природою як МКТЮ, так і МКТР були допоміжними органами ООН [23, с. 22], які фінансувалися за рахунок коштів ООН [24], незалежність Прокурорів МКТЮ та МКТР від ООН, особливо від Ради Безпеки, була досить відносною.

МКТР припинив свою діяльність 31 грудня 2015 року, а МКТЮ – 31 грудня 2017 року [24]. Подальше виконання юрисдикції МКТЮ та МКТР було передано до спеціально створеного резолюцією Ради Безпеки ООН Механізму щодо міжнародних кримінальних трибуналів (9 квітня 2018 року перейменовано в Міжнародний залишковий механізм для кримінальних трибуналів) [25]. Функції Прокурора Механізму залишилися однаковими як і у Прокурорів МКТЮ та МКТР, про що свідчить повністю однаковий текст ст. 14 Статуту Механізму [26; 27] та ст. 16 (4) Статуту МКТЮ, а також ст. 15 Статуту МКТР, які визначають правовий статус Прокурора.

Отже, підсумовуючи третій етап розвитку системи міжнародного кримінального судочинства, доходимо висновку, що у МКТЮ та МКТР Прокурор отримав свій статус як окремого органу. Також вперше у цих трибуналах були встановлені вимоги до кваліфікації Прокурора, зокрема щодо володіння необхідними моральними якостями, найвищим рівнем професійної компетенції та досвідом щодо розслідування та обвинувачення у кримінальних провадженнях. Прокурор МКТЮ та МКТР обирався на чотири роки Радою Безпеки ООН за рекомендацією Генерального секретаря ООН з осіб які володіють та фінансувався на рахунок коштів ООН. Також вперше у цих трибуналах встановлені гарантії

▪ Генезис інституту прокурора у міжнародних кримінальних судах / Я. Т. Яворський // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17yytmks.pdf>.

незалежності, зокрема Прокурор окрім особливої процедури обрання не вправі був запитувати і отримувати вказівки від будь-якого уряду чи будь-якого іншого джерела, а умови служби Прокурора встановлені на рівні умов служби заступника Генерального секретаря ООН. Після припинення своєї діяльності МКТР (31 грудня 2015 року) та а МКТЮ (31 грудня 2017 року), подальше виконання їх юрисдикції МКТЮ та МКТР було передано до Міжнародного залишкового механізму для кримінальних трибуналів). Функції Прокурора Механізму залишилися однаковими як і у Прокурорів МКТЮ та МКТР.

Четвертим етапом міжнародного кримінального судочинства є створення та діяльність постійнодіючого Міжнародного кримінального суду. Уже, проект Статуту, підготовлений Комісією міжнародного права у 1994 році, передбачив Офісу прокурора, як незалежного органу Суду, який несе відповідальність за проведення розслідування за заявами, наданими відповідно до Статуту МКС та за здійснення кримінального переслідування (ст. 12 (1) Проекту) [28]. Коментуючи проект цієї статті, Комісія міжнародного права ООН особливу увагу акцентує на незалежності Прокурора, яка на їх думку, досягається особливою процедурою обрання Прокурора і його заступників (абсолютною більшістю голосів держав-учасниць Римського статуту) та незалежністю прокурора від вказівок з боку урядів чи третіх джерел [29, с. 33]. Практично без змін ці положення Проекту увійшли до ст. 42 чинної редакції Римського статуту МКС.

На відміну від Статутів МКТЮ та МКТР, які передбачають в якості самостійного органу Прокурора (ст. 16 (2) Статуту МКТЮ та ст. 15 (2) Статуту МКТР), Статут МКС передбачає в якості одного з органів не Прокурора, а Офіс (канцелярію) Прокурора МКС (ст. 34 та п. 1 ст. 42 Статуту МКС).

▪ Генезис інституту прокурора у міжнародних кримінальних судах / Я. Т. Яворський // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17yytmks.pdf>.

Офіс Прокурора МКС, який очолюється Прокурором МКС відповідає за отримання переданих ситуацій і обґрунтованої інформації про злочини, що підпадають під юрисдикцію Суду, за їх вивчення і здійснення розслідувань і кримінального переслідування в Суді (п. 1 ст. 42 Статуту МКС) [30].

МКС на відміну від МКТЮ та МКТР має договірну природу. Він створений та функціонує на основі багатостороннього договору – Римського статуту МКС [31, с. 10]. Це обумовлює особливості обрання Прокурора МКС. Якщо, у МКТЮ та МКТР Прокурор обирався на чотири роки Радою Безпеки ООН за рекомендацією Генерального секретаря ООН, – то Прокурор МКС обирається на дев'ять років шляхом таємного голосування абсолютною більшістю голосів членів Асамблеї держав-учасників Римського статуту МКС з осіб, які володіють високими моральними якостями, високою кваліфікацією, мають значний практичний досвід в сфері кримінального провадження, а також досконало знають хоча б одну з робочих мов Суду і можуть вільно розмовляти нею (п. 3-4 ст. 42 Статуту МКС).

Статут МКС, як і статuti МКТЮ та МКТР, також передбачає принцип незалежності Прокурора та співробітників Офісу Прокурора. Зокрема, вони не вправі здійснювати запитів і виконувати вказівок з будь-якого зовнішнього джерела. На додаток до цього, Прокурор та заступники Прокурора повинні бути громадянами різних держав. Вони працюють на основі повної зайнятості та не праві займатися діяльністю, яка могла б стати на заваді здійсненню їх прокурорських функцій або поставити під сумнів їх незалежність (п. 5 ст. 42 Статуту МКС).

Отже, аналіз генезису інституту Прокурора у міжнародних кримінальних судах дозволяє дійти таких **висновків**.

▪ Генезис інституту прокурора у міжнародних кримінальних судах / Я. Т. Яворський // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17yytmks.pdf>.

1. У генезисі системи міжнародного кримінального судочинства у цілому та інституту Прокурора зокрема слід виділити такі етапи: 1) становлення ідеї міжнародного кримінального судочинства; 2) створення та діяльність Нюрнберзького та Токійського воєнних трибуналів; 3) створення та діяльність МКТЮ та МКТР; 4) створення МКС.

2. На етапі становлення ідеї міжнародного кримінального судочинства як такого інституту прокурора не було. Обвинувачення здійснювалося (або повинно було здійснюватися) за розсудом держав, які створювали міжнародний судовий орган, при цьому не інституціоналізувались у окремо створений орган.

3. Під час другого етапу розвитку системи міжнародного кримінального судочинства, який пов'язаний зі створенням та діяльністю Нюрнберзького та Токійського воєнних трибуналів, був сформований інститут Прокурора. При цьому у Нюрнберзькому трибуналі, обвинувачення здійснювалося чотирма Головними прокурорами, які призначалися державами-переможцями та виконували свої функції з організаційних питань у складі Комітету Головних прокурорів. У Токійському трибуналі, обвинувачення велося одним Головним прокурором, який призначався Верховним Головнокомандуючим Союзних Держав. Окрім Головного прокурора, у Токійському трибуналі була передбачена можливість будь-якої держави, яка була у стані війни з Японією призначити додаткового прокурора для допомоги Головному прокурору. Беручи до уваги особливості створення цих трибуналів, призначення Прокурорів, а також обмеження обвинувачень виключно щодо Німеччини та Японії складно вести мову про якусь самостійність та незалежність Головних прокурорів від держав-переможців.

4. На третьому етапі розвитку міжнародного кримінального судочинства (МКТЮ та МКТР), Прокурор отримав свій статус як окремого

▪ Генезис інституту прокурора у міжнародних кримінальних судах / Я. Т. Яворський // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17yytmks.pdf>.

органу. Вперше у цих трибуналах були встановлені вимоги до кваліфікації Прокурора, зокрема щодо володіння необхідними моральними якостями, найвищим рівнем професійної компетенції та досвідом щодо розслідування та обвинувачення у кримінальних провадженнях. Прокурор МКТЮ та МКТР обирався на чотири роки Радою Безпеки ООН за рекомендацією Генерального секретаря ООН з осіб які володіють та фінансувався на рахунок коштів ООН. Також встановлені гарантії незалежності, зокрема Прокурор окрім особливої процедури обрання не вправі був запитувати і отримувати вказівки від будь-якого уряду чи будь-якого іншого джерела, а умови служби Прокурора встановлені на рівні умов служби заступника Генерального секретаря ООН. Після припинення своєї діяльності МКТР (31 грудня 2015 року) та а МКТЮ (31 грудня 2017 року), подальше виконання їх юрисдикції МКТЮ та МКТР було передано до Міжнародного залишкового механізму для кримінальних трибуналів). Функції Прокурора Механізму залишилися однаковими як і у Прокурорів МКТЮ та МКТР.

5. Сучасний етап, який пов'язаний зі створенням та діяльністю МКС, характеризується тим, що МКС, на відміну від МКТЮ та МКТР має договірну природу (створений та функціонує на основі багатостороннього договору – Римського статуту МКС), з чим пов'язані особливості обрання Прокурора МКС. Зокрема, Прокурор МКС обирається на дев'ять років шляхом таємного голосування абсолютною більшістю голосів членів Асамблеї держав-учасників Римського статуту МКС з осіб, які володіють високими моральними якостями, високою кваліфікацією, мають значний практичний досвід в сфері кримінального провадження, а також досконало знають хоча б одну з робочих мов Суду і можуть вільно розмовляти нею. Статут МКС, як і статuti МКТЮ та МКТР, також передбачає принцип незалежності Прокурора та співробітників Офісу Прокурора. Зокрема,

▪ Генезис інституту прокурора у міжнародних кримінальних судах / Я. Т. Яворський // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17yytmks.pdf>.

вони не вправі здійснювати запитів і виконувати вказівок з будь-якого зовнішнього джерела. На додаток до цього, Прокурор та заступники Прокурора повинні бути громадянами різних держав. Вони працюють на основі повної зайнятості та не вправі займатися діяльністю, яка могла б стати на заваді здійсненню їх прокурорських функцій або поставити під сумнів їх незалежність (п. 5 ст. 42 Статуту МКС).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Касинюк О. В. Кримінально-процесуальні питання діяльності міжнародних кримінальних судів: автореф. дис... канд. юрид. наук. Харків, 2005. 20 с.
2. Cryer R. Prosecuting International Crimes: Selectivity and the International Criminal Law Regime. Cambridge: Cambridge University Press, 2005. 363 p.
3. Cryer R., Friman H., Robinson D., Wilmshurst E An Introduction to International Criminal Law and Procedure. 2nd ed. Cambridge Press, 2010. 618 p.
4. Гутник В. В. Право на захист у міжнародних кримінальних судах: доктрина та практика : монографія; за наук. ред. проф. М. В. Буроменського. Львів; Харків; Одеса : Фенікс, 2018. 440 с.
5. Beyond Victor's Justice? The Tokyo War Crimes Trial Revisited / Yuki Tanaka, Timothy L.H. McCormack, Gerry Simpson. BRILL, 2011. 436 p.
6. Solis G.D. The Law of Armed Conflict: International Humanitarian Law in War. Cambridge University Press. 2010. 663 p.
7. Defense in international criminal proceedings: Cases, Materials and Commentary / edited by Michael Bohlander, Roman Boed, Richard Wilson. NY:Transnational Publishers, 2006. 899 p.

▪ Генезис інституту прокурора у міжнародних кримінальних судах / Я. Т. Яворський // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17yutmks.pdf>.

8. Raimondo F. *General Principles of Law in the Decisions of International Criminal Courts and Tribunals*. BRILL, 2008. 212 p.
9. Васюренко А. Роль Міжнародного військового трибуналу в процесі формування концепції індивідуальної кримінальної відповідальності за порушення міжнародно-правової заборони застосування сили. *Український Часопис міжнародного права*. 2013. № 1. С. 85-88.
10. *The Hidden Histories of War Crimes Trials* / Ed. Kevin Heller, Gerry Simpson. Oxford: OUP, 2013. 463 p.
11. Гутник В. Право на захист у Нюрнберзькому трибуналі. *Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини*. 2012. №31. С. 159-166.
12. Treaty of Versailles, 1919. URL: [http://www.cosmopolitikos.com/Documents/Treaty%20of%20Versailles%20\(1919\).pdf](http://www.cosmopolitikos.com/Documents/Treaty%20of%20Versailles%20(1919).pdf)
13. Ківалов С. В. Вплив міжнародного кримінального правосуддя на світовий правопорядок. *Актуальні проблеми держави і права: збірник наукових праць*. 2011. Випуск 57. С. 6-17.
14. Устав Международного Военного Трибунала для суда и наказания главных военных преступников европейских стран оси (Лондон, 8 августа 1945 г.)
15. Устав Международного военного Трибунала для Дальнего Востока (Токио, 19 января 1946 г.)
16. Іванов В. М. Нюрнберзький процес: історичне та правове значення (до 70-річчя Міжнародного військового трибуналу). *Часопис Київського університету права*. 2015. № 3. С. 24-28.

▪ Генезис інституту прокурора у міжнародних кримінальних судах / Я. Т. Яворський // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17yutmks.pdf>.

17. Ківалов С. В. Міжнародне кримінальне правосуддя: від Нюрнберзького військового трибуналу до міжнародного кримінального суду. *Альманах міжнародного права*. 2009. Вип. 1. С. 5-18.

18. Гутник В. В. Генезис концепції права на захист у кримінальних провадженнях у міжнародних кримінальних судах. *Від теорії міжнародного права до практики захисту прав людини*. Liber Amicorum до 60-річчя проф. В.В. Мицика : моногр. / авт. кол.; за ред. О.В. Задорожнього та О.Р. Поєдинок. Київ; Одеса : Фенікс, 2016. С. 690-711.

19. Statute of the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia (1993). URL: http://www.icty.org/x/file/Legal%20Library/Statute/statute_sept09_en.pdf

20. Statute of the International Criminal Tribunal for Rwanda (1994). URL: http://legal.un.org/avl/pdf/ha/ictr_EF.pdf

21. UN Security Council's Resolution 827 (1993). UN Doc.: S/RES/827 (1993), 25 May 1993. URL: [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/827\(1993](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/827(1993)

22. UN Security Council's Resolution 955 (1994). UN Doc.: S/RES/955 (1994), 8 November 1994. URL: [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/955\(1994\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/955(1994)

23. Аносова Ю. Загальні засади здійснення юрисдикції щодо злочину геноциду міжнародними судовими органами. *Український часопис міжнародного права*. 2017. № 1. С.19-33.

24. The Cost of Justice. URL: <http://www.icty.org/en/about/tribunal/the-cost-of-justice>

25. United Nations International Residual Mechanism for Criminal Tribunals: About. URL: <http://www.unmict.org/en/about>

▪ Генезис інституту прокурора у міжнародних кримінальних судах / Я. Т. Яворський // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17yytmks.pdf>.

26. UN Security Council's Resolution 1966 (2010). UN Doc.: S/RES/1966 (2010), 22 December 2010. URL: http://www.unmict.org/sites/default/files/documents/101222_sc_res1966_statute_en.pdf
27. Statute of the International Residual Mechanism for Criminal Tribunals (2010), URL: http://www.unmict.org/sites/default/files/documents/101222_sc_res1966_statute_en.pdf
28. Проект устава Международного уголовного суда. КМП, 14.07.1994. A/CN.4/L.491/Rev.2.
29. Report of the International Law Commission on the work of its forty-sixth session, 2 May - 22 July 1994, Official Records of the General Assembly, Forty-ninth session, Supplement No. 10. Extract from the Yearbook of the International Law Commission, 1994, vol. II(2). P. 33.
30. Rome Statute of the International Criminal Court. UN. Doc; A/CONF.183/9, 17 July 1998. URL: http://www.icc-cpi.int/NR/rdonlyres/EA9AEFF7-5752-4F84-BE94-0A655EB30E16/0/Rome_Statute_English.pdf
31. Дрьоміна Н. В. Юрисдикція міжнародних кримінальних судів і трибуналів : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11; Нац. ун.-т "Одеська юридична академія". Одеса, 2006. 17 с.

Яворський Я. Т.

Генезис інституту прокурора у міжнародних кримінальних судах

У статті розкрито генезис системи міжнародного кримінального судочинства у цілому та інституту Прокурора зокрема.

Ключові слова: Міжнародний кримінальний суд, Прокурор, повноваження прокурора, розслідування.

Яворский Я. Т.

Генезис института прокурора в международных уголовных судах

В статье раскрыто генезис системы международного уголовного правосудия в целом и института Прокурора частности.

Ключевые слова: Международный уголовный суд, прокурор, полномочия прокурора, расследования.

Yavorskiy Y. T.

Genesis of the Prosecutor's Office in International Criminal Courts

The article reveals the genesis of the system of international criminal justice in general and the Prosecutor's Institute in particular.

Key words: International Criminal Court, Prosecutor, powers of the prosecutor, investigation.

-
- Генезис інституту прокурора у міжнародних кримінальних судах / Я. Т. Яворський // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17yytmks.pdf>.